

Monumentnummer*: 514780

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 16 augustus 2002
Kadaster deel/nr 82710/174

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Overveen, Zandvoort	Bloemendaal, Zandvoort	Noord-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Bloemendaal	B			6775
Bloemendaal	B			6776
Bloemendaal	B			6777
Bloemendaal	B			5662
Bloemendaal	B			5659
Bloemendaal	B			6754
Bloemendaal	B			5794
Bloemendaal	B			6755
Bloemendaal	B			5959

*Omschrijving***

Omschrijving

Het terrein bij Duinlust bestaat uit twee delen. Het hoge duingebied, "de bovenplaats", aan de noordwestzijde dat tot de aanleg in de jaren 1880 in gebruik was als zanderij. Voor deze activiteit werd dan ook de Zanderijvaart gegraven. Het hoogste duin alhier werd aangeduid als "de Berg". Het zuidoostelijke deel, de "benedenplaats" is laag gelegen en hier bevinden zich de sier- en nutsgronden. De aanleg bij het eerste huis Duinlust uit de periode 1814-1820 is bescheiden van opzet geweest. Bij het huis bevond zich behalve een klein siergedeelte ook nutsgronden met aardappel- en bouwland. De sieraanleg is ongetwijfeld ook al in landschappelijke stijl gerealiseerd, maar veel is hiervan niet gehandhaafd. Wel resteert de orangerie uit deze periode. De stallen ten zuiden van de oprijlaan bleven aanvankelijk gehandhaafd. In 1939 zijn deze afgebroken en nog omstreeks 1960 werd de iepenlaan die naar de stallen leidde geheel gerooid. Even voordat het nieuwe huis Duinlust gebouwd is, werd over het terrein aan de westzijde de spoorlijn Haarlem-

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Zandvoort aangelegd. Bij het nieuwe huis uit 1882 werd door E.C.A. Petzold een tuinaanleg gerealiseerd. Het lage deel is in een weidse, schilderachtige landschappelijke stijl aangelegd. Opmerkelijk is dat een waterpartij hierbij ontbreekt. Vanaf de ingangspartij aan de Duinlustweg leidt een gebogen laan naar de hoofdingang, waarvoor een rond gazon met omgaande laan ligt. De aanleg aan weerszijde van de laan is nagenoeg verdwenen. Verder ten zuidoosten en zuidwesten van het huis een aanleg van onregelmatig gevormde gazons omzoomd door schilderachtige boomgroepen. Oorspronkelijk waren er twee zichtassen. De zuidwestelijke, gericht op Kraantje Lek is dichtgegroeid. De zuidoostelijke as bestaat nog en biedt een ver uitzicht naar Elswout, dat evenals Duinlust in het bezit van de familie Van der Vliet-Borski was. Deze as wordt in verband gebracht met het zogeheten klaverstuk op Elswout. De oorspronkelijk aangelegde bloemperken en de rozentuin zijn verdwenen. De moestuin met bloemisterij, boomgaard en kassen werd aan de overzijde van de Duinlustweg, toen nog Dodeweg geheten, gesitueerd. Deze tuinen werden geheel ommuurd. De muur is inmiddels verdwenen, maar de open ruimte als zodanig is nog steeds goed herkenbaar. De opstallen die zich hier thans bevinden vallen buiten de bescherming. In de tuin werden "nutsvoorzieningen" aangelegd zoals de ijskelder, het waterbassin dat het hydraulische liftsysteem in het huis van de nodige druk voorzag en later het elektriciteitshuisje. Een tweede fundament van een koepel of muziektent is te vinden even ten zuiden van het voetbalveld. Oorspronkelijk bevonden zich drie koepels op het terrein. In 1912 werd even voorbij de portierswoning nog een garage en een chauffeurswoning gebouwd. In tegenstelling tot het meer gecultiveerde deel rondom het huis werd het achterliggende duingebied "woest" gehouden. De zandgrond werd beplant met een groot aantal dennen. Hierin werd een structuur van wandelpaden aangelegd. Na de tweede wereldoorlog werd het Rijk huurder van Duinlust en vervolgens werd het Centraal Instituut voor de Opleiding van Sportleiders (CIOS) erin gevestigd. Ten behoeve van deze functie werden in de tuin een 400m. baan en een voetbalveld aangelegd. Twee nieuwe gebouwen verrezen één direct ten noordwesten van het hoofdgebouw en een tweede op het voormalige fazantenweitje ten oosten van het hoofdgebouw. Deze gebouwen vallen buiten de bescherming. In 1999 is het huis met de grond in de directe omgeving verkocht aan een projectontwikkelaar. Het Cios zal het pand verlaten. De toekomstige bestemming is nog onbekend.

Waardering

De historische park en tuinaanleg is van algemeen belang uit cultuurhistorisch oogpunt en de geschiedenis van de tuinarchitectuur en voorts

- vanwege zijn plaats in het oeuvre van E.C.A. Petzold
- vanwege de belangrijke visuele relatie tot het naastgelegen Elswout.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegevens voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument